

ОЦІНКА ПОЖИВНОЇ ЦІННОСТІ КОРМІВ У РАЦІОНАХ МОЛОДНЯКУ КОНЕЙ

Рецензенти: доктор с.-г. наук Михальченко С.А., канд. с.-г. наук Ткачова І.В.

Т.І. Волкова, О.О. Новіков

Інститут тваринництва УААН

Проведена оцінка поживної та енергетичної цінності кормів і раціонів молодняку коней у зимовий період у різних природно-кліматичних зонах України та їх відповідність до потреб лошат після відлучення. Раціони лошат складаються із одного виду сіна та вівса. Усі раціони лошат розбалансовані за лізином та за вмістом мінеральних елементів.

Встановлена доцільність та ефективність балансування в суб'єктах племінної справи традиційного сіно-вівсяного раціону молодняку за протеїном, вітамінами, мікроелементами, амінокислотами, у т.ч. шляхом уведення до раціонів комбікормів, збагачених вітамінно-мінеральним преміксом.

Ключові слова: **вітаміни, енергетична цінність, корма, комбікорм, молодняк, мікроелементи, поживність, премікс, раціони.**

Годівля молодняку має важливу роль у конярстві. В зимових кормах у раціонах лошат спостерігається недостатня кількість вітамінів та мінеральних речовин, що призводить до порушення процесів травлення, обміну речовин, негативно впливає на їх ріст та розвиток. Успіх скакової, бігової та спортивної кар'єри молодняку багато в чому залежить від якості і повноцінності їх годівлі.

Нами поставлене завдання вивчити існуючий тип годівлі молодняку в суб'єктах племінної справи – кінних заводах та племрепродукторах.

З цією метою було проведено оцінку поживної цінності раціонів молодняку призових і спортивних порід після його відлучення в зимовий період року.

Матеріали і методи досліджень. Для вирішення поставлених завдань оцінка годівлі молодняку в стійловий (зимовий) період проведена в наступних кінних заводах: Стрілецький Луганської, “Південьконецентр” Миколаївської, Лозівський і Харківський Харківської, Новоолександрівський Луганської та племрепродукторі “Вікторія” Сумської областей.

Утримання лошат у зимовий період було конюшенне, вони одержували обов'язковий моціон – прогулянку в паддоках або левадах.

Годівлю молодняку проводили три рази на добу рівними даванками.

При аналізі враховували кількість спожитих кормів їх склад, поживну цінність та ступінь задоволення потреб молодняку в енергії, поживних та біологічно активних речовинах.

Для оцінки поживної цінності раціонів в усіх кінних заводах згідно зі затвердженими інструкціями відбирали середні зразки кормів, які були проаналізовані за загальноприйнятими методиками в лабораторії оцінки якості кормів і продуктів тваринного походження ІТ УААН.

Результати досліджень. У кормах визначені вміст сухої речовини, сирих жиру, протеїну та клітковини, обмінної енергії, а також вітамінів А, Д, Е, РР, В та мінеральний склад золи й енергетичну цінність раціонів.

Раціони піддослідних лошат у віці від відлучення до 12 місяців представлені в табл.1.

1. Раціони годівлі лошат після відлучення (6-12 міс.)

в зимовий період

Корми	Суб'єкти племінної справи					
	Стрілецький к.з.	Новоолександрівський к.з.	Лозівський к.з.	Харківський к.з.	СТОВ "Вікторія"	к.з. "Південь-концентр"
Сіно костриці	6,0	6,0	-	3,0	-	-
Сіно конюшини +люцерна	-	-	4,5	-	-	-
Сіно люцерни	-	-	-	3,0	5,0	-
Сіно суданки	-	-	-	-	-	6,0
Зерно вівса	5,0	3,5	3,0	3,5	3,0	2,0
Зерно ячменю	-	-	0,25	-	-	-
Дерть вівсяна	-	-	-	-	-	0,5
Висівки пшеничні	0,5	-	-	0,3	-	-
Кукурудза на зерно	0,25	-	-	-	-	-
Макуха соняшникова	0,3	-	-	-	-	-

У цілому раціони лошат складались із сіна одного виду (окрім Харківського к.з.) та вівса. Лошата в кінних заводах Стрілецькому, Лозівському та Харківському одержують незначні добавки інших концентратів.

Нами була досліджена фактична поживна цінність спожитих раціонів і визначене задоволення потреб енергією та поживними речовинами лошат (табл.2).

Аналіз даних свідчить, що споживання наведених раціонів практично (окрім "Південьконцентру") забезпечує потреби лошат в обмінній енергії, але у чотирьох суб'єктах із шести спожиті раціони є дефіцитними за протеїном, та суттєво перевантажені вмістом сирової клітковини.

Усі раціони лошат розбалансовані за лізином та за вмістом мінеральних елементів.

Рівень кальцію був достатній для задоволення потреб лошат у 3-х кінних заводах (Стрілецький, Новоолександрівський та Лозівський), а фосфору – лише в одному. Крім того в раціонах не було витримано оптимальне співвідношення низки мікроелементів.

Так, рівень міді, цинку, кобальту та йоду був недостатній у всіх проаналізованих раціонах, а концентрація магнію, заліза й марганцю була нижчою або суттєво вищою за потреби.

2. Забезпеченість лоша́т поживними речовинами в зимовий період 2006 року

у відсотках до потреби

Показники	Потреба	Суб'єкти племінної справи					
		Стрілецький к.з.	Новоолександрівський к.з.	Лозівський к.з.	Харківський к.з.	СТОВ «Вікторія»	к.з. «Південь-концентр»
Суша речовина, кг	7,5	145,2	113,7	90,4	115,6	91,42	100,3
Корм.од.	6,8	133,7	97,3	82,9	112,7	76,76	87,05
Обмінна енергія, МДж	72,1	126,2	113,6	74,8	116,6	89,59	61,85
Сирий протеїн, г	1,005	119,3	107,4	73,8	130,6	88,04	47,31
Перетравний протеїн, г	735	111,6	94,2	74,0	110,9	74,61	41,21
Сираї клітковина, г	1275	180,1	157,1	118,5	137,8	154,9	164,8
Лізин, г	50	35,5	17,8	42,07	12,68	15,26	16,55
Кальцій, г	52	101,7	104,9	83,8	96,0	32,80	60,66
Фосфор, г	37	80,8	62,1	36,4	65,1	50,43	48,10
Магній, мг	10	38,3	10,2	84,6	91,75	53,6	113,6
Залізо, мг	750	61,1	44,8	97,1	69,94	54,13	93,26
Мідь, мг	67	26,6	8,6	36,0	30,67	11,80	30,52
Цинк, мг	240	121,5	93,9	60,7	78,97	36,66	69,81
Кобальт, мг	4,5	46,3	33,6	25,4	12,77	14,44	20,33
Марганець, мг	300	105,6	74,3	90,3	69,36	132,7	102,9
Йод, мг	4,5	39,9	17,4	37,2	67,22	62,22	16,0
Каротин, мг	50	42,9	67,0	123,1	95,76	124,8	96,0
Вітамін А, тис ІО	20	-	-	-	-	-	-
Вітамін Д ₃ , тис. ІО	2	135,0	210,0	112,5	135,0	75,0	90,0
Вітамін Е, мг	225	50,5	160,9	199,0	213,4	106,2	161,0
Вітамін В ₁ , мг	22	88,8	69,09	81,8	65,0	42,27	144,5
Вітамін В ₂ , мг	22	114,1	96,81	142,6	85,77	69,81	18,4
Вітамін В ₃ , мг	37	121,8	91,21	63,8	125,7	62,43	46,41
Вітамін В ₄ , мг	1100	186,8	62,04	56,3	128,2	58,0	53,90
Вітамін РР, мг	75	167,0	124,0	165,6	162,9	66,0	133,6
Вітамін В ₆ , мг	11	169,1	59,09	70,2	121,8	72,72	45,27

Рациони лоша́т у зимовий період у цілому забезпечують потребу у вітамінах Е та РР (окрім Стрілецького к.з. та СТОВ “Вікторія”), але недостатні за каротином, вітаміном А і вітаміном Д₃.

За рівнем вітамінів групи В раціони достовірно дефіцитні (окрім вітаміну В₁; “Південьконцентр”) за вітаміном В₂ (Лозівський к.з.), вітамінами В₃ та В₄ (Харківський к.з.).

Висновок. Встановлена доцільність та ефективність балансування в суб’єктах племінної справи традиційного сіно-вівсяного раціону молодняка за протеїном, вітамінами, мікроелементами, амінокислотами, у т.ч. шляхом уведення до раціонів комбікормів, збагачених вітамінно-мінеральним преміксом. (Інститутом тваринництва УААН розроблена рецептура вітамінно-мінерального преміксу «Премікс для коней» (патент №20409А від 17.08.1977р.).

Бібліографічний список

1. Заболотнев Л. Минеральные вещества и витамины в рационах /Заболотнев Л. //Комбикорма.-№3.-2002.-С.44.
2. Кандиба В.М. Премікси для коней /Кандиба В.М., Новіков О.О., Волкова Т.І. // Наукові досягнення у тваринництві.-Х.-2003.-С.59-60.
3. Кіщак І.Т. Виробництво і застосування преміксів /Кіщак І.Т. - К.: Урожай, 1995.-С.242-245.
4. Новіков О.О. Використання комбікормів в годівлі коней /Новіков О.О., Волкова Т.І. // Матеріали ІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції “Годівля коней. Сучасний стан галузі. Проблеми та перспективи”.- Дніпропетровськ.-2005.-С.36-38.

ОЦЕНКА ПИТАТЕЛЬНОЙ ЦЕННОСТИ КОРМОВ В РАЦИОНАХ МОЛОДНЯКА ЛОШАДЕЙ

Т.И. Волкова, А.А. Новиков, Институт животноводства УААН

Проведена о́ценка пита́тельной и эне́ргетической ценности кормов и рационов молодняка лоша́дей в зимний период в различных природно-климатических зонах Украины и их соответствие потребности молодняка после отъема. Рационы молодняка состоят из одного вида сена и овса. Все рационы жеребят разбалансированы по лизину и минеральным элементам.

Установлена э́ффективность балансирования в субъектах племенной деятельности традиционного сено-овсяного рациона молодняка по протеину, витаминам, микроэлементам, аминокислотам, в т.ч. путем ввода в рационы комбикормов, обогащенных витаминно-минеральным премиксом.

Ключевые слова: витамины, энергетическая ценность, корма, комбикорм, молодняк, микроэлементы, питательность, премикс, рационы.

NUTRITIVE FEED VALUE ESTIMATION IN THE GROWING HORSE DIETS

Volkova T., Novikov A.; Institute of animal science, UAAS

This article highlights the experimental research results on nutritive & energy feed estimation in the growing horse diets. The test was fulfilled in the various climatic zones of Ukraine during winter period. Post wean diet-norm ratio was defined. Growing horse diets consist of one-type hay & oat. All the growing horse diets are balanced by lysine & mineral element con-

tent. Growing horse hay-oat diets are balanced by protein, vitamin, minor element & amino-acid content. Diet efficiency is achieved by vitamin-mineral premix addition to the mixed feeds.

Key words: vitamins, energy value, feeds, mixed feed, young stock, minor nutrient elements, nutritive value, premix, diets.

УДК 636.1.083.38

ВПЛИВ ВИХОВАННЯ ЛОШАТ ЧИСТОКРОВНОЇ ВЕРХОВОЇ ПОРОДИ НА ПОКАЗНИКИ ЇХ РОБОТОЗДАТНОСТІ

Рецензенти: доктор с.-г. наук Вакуленко І.С., канд. с.-г. наук Ткачова І.В.

Т.О. Товстоко́ра

Інститут тваринництва УААН

В.В. Мирось

ХНАУ ім. В.В. Докучаєва

У статті наведено результати вивчення впливу виховання лоша́т із раннього віку на деякі показники їх робото́здатності у період іподро́мних випро́бувань. Сила впливу виченого чинника становила для різних показників 10,3 – 28,8 % та була вірогідною. Основою такого впливу було відпрацювання за допомогою системного виховання у лоша́т ко́рисних умовних рефлексів, що необхідні при подальшому їх використанні, та зменшення за рахунок цього кількості проявлених молодняком у період тренінгу і випро́бувань негати́вних рефлексів.

Ключові слова: коні, чистокровна верхова порода, молодняк, виховання, випро́бування, робото́здатність.

Цінність коней чистокровної верхової породи напряму залежить від їх робото́здатності, що визначається в процесі іподро́мних випро́бувань. Значний вплив парати́пічних чинників на показники робото́здатності коней та роль створення належних умов вирощування молодняку для покращення її показників у конкретних умовах технології кіннозаводства в Україні визначений у декількох наукових працях [2, 6]. За отриманими даними, найбільший вплив на прогрес робото́здатності коней досягається зміною саме парати́пічних чинників, і тому, не враховувати цей факт у племінній роботі неможливо.

На основі проведених досліджень однією з причин повільного прогресу робото́здатності коней призових порід ряд авторів [3, 5] називає незадовільне проведення заїздки, тренінгу та виховання лоша́т в умовах кінних заводів, тобто вплив чинників середовища. Нашим завданням була розробка системи підготовки молодняку, що давала б змогу підготувати нервову систему лоша́т до подальшого використання, чим нівелювала негативний вплив стресових чинників середовища на загальний стан молодняку у період вирощування, утримання і випро́бувань.

Матеріали та методи досліджень. Науково-господарські дослід з розроблення та відпрацювання системи індивідуального виховання лоша́т проведені на базі ДП „Стрілецький кінний завод № 60” та в лабораторії конярства ІТ УААН. Упродовж 2001-2003 років дослід проведено у трьох повторностях. Кожний рік лоша́т у віці 2-3 днів від народження поділяли на ко-